

Artikel | Nieuwe verdienmodellen - bosbouw Suriname

22 maart 2024, Jacco Hogeweg

Living Lab Duurzaam Bosgebruik Suriname

Studenten Inholland bedenken nieuwe verdienmodellen voor binnenlandse gemeenschappen

In de bossen van Suriname draait het al jaren om twee dingen: hout en goud. Hout om te kappen, goud om te delven. De exploitatie gebeurt echter op zo'n destructieve manier, dat het leidt tot ontbossing. Dit vormt een bedreiging voor de lokale gemeenschappen, want zij zijn afhankelijk van het bos. Kunnen we voor hen geen duurzamere verdienmodellen op poten zetten? Dat is de centrale vraag voor het Living Lab Duurzaam Bosgebruik waar Inholland met onderzoekers, kennis- en werkveldpartners en studenten, zowel in Nederland als Suriname, bij betrokken is.

Het overgrote deel van Suriname bestaat uit bossen. De gemeenschappen die er leven maken dankbaar gebruik van wat de natuur biedt. Maar dit ecosysteem en het bestaan van de gemeenschappen staan onder druk. "Via concessies van de Surinaamse regering trekken met name buitenlandse bedrijven het binnenland in op zoek naar hout en goud", zegt docent Business Studies Erik Hendriks. "De exploitatie is deels illegaal: te veel bomen worden gekapt. En de gemeenschappen profiteren niet of nauwelijks van de opbrengsten."

Living Lab Duurzaam Bosgebruik

Het Living Lab Duurzaam Bosgebruik wil een duurzaam alternatief bieden voor de huidige, destructieve exploitatie van het Surinaamse bos waarmee de gemeenschappen wél aan hun bestaanszekerheid kunnen werken. Onder leiding van Hogeschool Van Hall Larenstein zijn hiervoor verschillende kennis- en werkveldpartners uit Nederland en Suriname aangehaakt, waaronder Inholland. "Wij richten ons met onze studenten vooral op het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen in de vorm van diensten, houtgerelateerde en niet-houtgerelateerde producten, zoals voedingsmiddelen."

Nieuwe verdienmodellen onderzoeken

Collega en onderzoeker Erik La Lau noemt enkele oplossingsrichtingen voor die nieuwe verdienmodellen. "Bij diensten kunnen we denken aan regeneratief toerisme, dus vormen van toerisme waar de gemeenschappen zelf ook beter van worden. Of misschien kunnen ze geld verdienen met de opslag van CO₂ in de bossen en de emissierechten die bedrijven moeten betalen. Daarnaast leveren de bossen allerlei natuurlijke producten, zoals noten, waarvan je olie kunt maken. Hoe zet je daarvoor een productieketen op waarbij de gemeenschappen een eerlijke prijs ontvangen?"

Doorbraak naar duurzaam bosbeheer

Studenten van Business Studies buigen zich in verschillende design thinking-workshops over de mogelijke verdienmodellen. De ideeën die hieruit naar voren komen, worden in het najaar voorgelegd aan de Surinaamse en Nederlandse partners als die samenkomen in Paramaribo. Een van de partners is Probos, een organisatie die zich inzet voor meer en beter bos in Nederland, Europa en de rest van de wereld. Sietze van Dijk, adviseur bij Probos,

kent Suriname en de problematiek van de binnenlandse gemeenschappen goed. “Ze spelen geen rol in de commerciële houtoogst. De vraag is hoe we dat kunnen doorbreken en zelf duurzaam bosbeheer kunnen ontwikkelen of andere producten en diensten kunnen professionaliseren. Wij kunnen daarbij helpen.”

Nederlandse en Surinaamse studenten

Probos werkt voor het eerst samen met Inholland. “Als studenten voorstellen doen voor verdienmodellen om nader te onderzoeken, denken wij mee. Zijn de ideeën realistisch, kunnen bepaalde projectpartners hen verder helpen? Enerzijds merk ik een bepaalde schroom bij hen om van het netwerk van professionals gebruik te maken. Tegelijkertijd is het zeer plezierig om hun vernieuwende ideeën en open vragen te horen. Maar het allerbelangrijkste vind ik het tandemmen van Nederlandse en Surinaamse studenten. Dat ze leren van elkaar en als generatie van morgen handen en voeten geven aan hoe we duurzaam omgaan met de bossen. Daarvoor moeten ze uiteindelijk hun eigen kompas volgen.”

Community van Surinaamse studenten

Sheovan Deira is van de generatie van morgen. Als Surinaamse student Business Studies bij Inholland kan zij bovendien als geen ander de brug slaan tussen beide landen. Het ondernemende zit in haar bloed. “Ik heb een schoonmaakbedrijf gehad in Paramaribo en wil nu meer over het ondernemen leren om later een consultancybureau te beginnen.” Als coördinator van het Studentsucces Centrum in Diemen is ze bovendien mede-initiatiefnemer van SUholland, een community van Surinaamse studenten.

Schakel om te netwerken

En o ja, in haar volle agenda wil Sheovan ruimte vinden om mee te doen aan de Living Lab Duurzaam Bosgebruik. “Het is iets positiefs voor Suriname. Graag draag ik bij aan het bos en de gemeenschappen daar. Ik was ooit medewerker van de vice-president van Suriname en in die rol ben ik eens de binnenlanden in geweest en heb ik gezien hoe het leven daar is. Mensen krijgen geen gelegenheid om te werken in de bosbouw en de kosten voor levensonderhoud zijn hoog. Wat mijn bijdrage aan het project kan zijn? Dat weet ik nog niet precies, maar ik ken veel mensen in Suriname en kan een schakel zijn om te netwerken. Ja, een beetje als een consultant van het bureau dat ik ooit wil opzetten.”

Economische, ecologische en sociale waarden

Gerry Kouwenhoven, associate lector [Investeren in circulaire land- en tuinbouw](#) vindt het project een voorbeeld van hetgeen waar ook zij haar streeft: verdienmodellen in de land- en tuinbouw waarin economische, ecologische en sociale waarden in evenwicht zijn met elkaar. “Hoe kun je de kracht van het bos en van de gemeenschappen inzetten waarbij je met duurzaam beheer het ecosysteem intact houdt? Lukt het om buitenlandse aannemers met hun destructieve werkwijze buiten spel te zetten en bij te dragen aan de natuur en het welzijn en de welvaart van de bewoners? Met de kennis die we in het Living Lab opdoen kunnen we een voorbeeld zijn voor andere landen in het Amazonegebied en de beroepsopleidingen in Suriname en Nederland verrijken.”

Natureducatie: leerlingen aan het werk op het Jan Starke Opleidings- en Ontmoetingscentrum (JSOOC) in Suriname - Foto: © Bryan Pinas (Wvd. Directeur JSOOC)

STREAMERS:

"Wij richten ons op het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen in de vorm van diensten, houtgerelateerde en niet-houtgerelateerde producten, zoals voedingsmiddelen."

Erik Hendriks, docent Business Studies

"Hoe zet je een productieketen op waarbij de gemeenschappen een eerlijke prijs ontvangen?" – Erik La Lau, onderzoeker Investeren in circulaire land- en tuinbouw

"Het allerbelangrijkste vind ik het tandemmen van Nederlandse en Surinaamse studenten. Dat ze leren van elkaar en als generatie van morgen handen en voeten geven aan hoe we duurzaam omgaan met de bossen."

Sietze van Dijk, adviseur Probos

"Ik ken veel mensen in Suriname en kan een schakel zijn om te netwerken."

Sheovan Deira, student Business Studies

"Met de kennis die we opdoen kunnen we een voorbeeld zijn voor andere landen in het Amazonegebied en de beroepsopleidingen in Suriname en Nederland verrijken."

Gerry Kouwenhoven, associate lector Investeren in circulaire land- en tuinbouw